

Den Haag 4 februari 2019
Onze ref.: FR/JWT
E-mail: jwt@kncv.nl
Onderwerp: Reactie KNCV op Plan S

Reactie van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging inzake Plan S

De Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging (KNCV) behartigt de belangen van chemici, life scientists en procestechnologen in Nederland. De vereniging ondersteunt de uitwisseling van wetenschappelijke en technische kennis en biedt netwerkmogelijkheden voor academici, HBO-ers, MBO-ers en de industriële gemeenschap. De KNCV heeft leden in meer dan 22 landen en vertegenwoordigt ongeveer 8000 individuele en institutionele leden.

De KNCV neemt deel aan de Chemical Publications Society (ChemPubSoc) Europe en is samen met 15 andere chemische beroepsverenigingen in Europa mede-eigenaar van een portfolio van toonaangevende bladen die beschikken over een uitstekend en gewaardeerd peer-review systeem.

Op 4 september 2018 publiceerden elf Europese organisaties voor onderzoeksfinanciering (cOAlition S) Plan S, dat in tien principes het kader definieert voor de overgang per 1 januari 2020 naar open toegang tot onderzoeksresultaten die door deze organisaties worden gefinancierd (<https://www.coalition-s.org/10-principles/>).

De KNCV ondersteunt de fundamentele intentie van Plan S evenals een aantal van de geformuleerde principes met betrekking tot de vrije toegankelijkheid tot de resultaten van wetenschappelijk onderzoek. De KNCV ziet echter behoefte aan verduidelijking en maakt zich ernstige zorgen over het feit dat enkele van de belangrijkste kwesties aanzienlijke nadelige gevolgen zullen hebben voor de betrokken onderzoekers en voor Europa als centrum voor innovatief onderzoek.

(i) De KNCV onderschrijft de intentie van de onderzoeksfinanciers om de inrichting van hoogwaardige open access-alternatieven te ondersteunen in die wetenschappelijke disciplines waar nog geen adequate platforms en infrastructuren zijn. Zie principe 3.

(ii) Zowel de verklaring dat open access publicatiekosten ten laste komen van de financiers of de wetenschappelijke instellingen en niet van de individuele onderzoekers, en de expliciete bevestiging dat alle onderzoekers hun onderzoeksresultaten in publicaties van open access moeten kunnen publiceren, zelfs als hun instellingen slechts beperkte middelen hebben, zijn zeer welkom. Plan S geeft echter niet aan hoe dit daadwerkelijk moet worden gewaarborgd. Zie principe 4.

(iii) Chemische Verenigingen uit Europa en Amerika hebben onlangs de preprint-server ChemRxiv opgericht. Op dit platform kunnen manuscripten publiekelijk beschikbaar worden gemaakt als preprints voordat ze worden ingediend bij reguliere tijdschriften. Er zijn geen kosten aan verbonden voor de lezer of auteur. ChemRxiv wordt gefinancierd door de deelnemende organisaties en andere partners. Plan S geeft expliciet aan dat preprint-servers niet voldoende zijn om compliant te zijn. De KNCV betreurt deze uitsluiting. Zie principe 8.

(iv) De bepaling dat hybride tijdschriften niet verenigbaar zijn met de Plan S-principes, baart de KNCV grote zorgen. Ongeveer 85% van alle tijdschriften, inclusief alle gerenommeerde en peer-reviewed tijdschriften in de chemie gepubliceerd door non-profitorganisaties, zoals 'Chemistry European Journal', 'Angewandte Chemie', 'Journal of the American Chemical Society', en 'Chemical Communications', worden hierdoor beïnvloed en zijn niet langer beschikbaar voor auteurs die gebonden zijn aan Plan S. Aangezien het overgrote deel van publicaties van Nederlandse auteurs op het gebied van chemie is te vinden in deze tijdschriften, zal dit ernstige negatieve gevolgen hebben voor auteurs, lezers, de betreffende non-profitorganisaties en de kwaliteit van de wetenschap. Zie principe 9.

(v) De KNCV twijfelt aan een brede internationale deelname aan Plan S, met name uit de onderzoeksintensieve regio's van Amerika en Azië. De gevolgen voor de betrokken wetenschappers en de gevolgen en risico's voor Europa als centrum voor innovatief onderzoek, als grote delen van de wereldwijde onderzoeksgemeenschap niet deelnemen aan Plan S, worden niet geadresseerd.

(vi) De KNCV wijst mandaten af die wetenschappers verplichten om te publiceren in open access tijdschriften. De uitsluiting van hybride tijdschriften geformuleerd in Plan S, de verplichting om het werk te publiceren onder een meest liberale open licentie, CC-BY, en de dreigende sancties bij niet-naleving, vormen een belangrijke inbreuk op de vrijheid van de onderzoeker waar wij het niet mee eens kunnen zijn. Zie principes 1, 9 en 10.

De KNCV doet een beroep op cOAlition S om haar zorgen in toekomstige overwegingen en plannen voor implementatie mee te nemen. Het doel om wetenschappelijke resultaten voor iedereen vrij toegankelijk te maken mag immers niet hand in hand gaan met onbedoelde, schadelijke gevolgen voor de wetenschap.

Namens het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging,

prof. dr. Fioris Rutjes
voorzitter